

BBC, Panoráma
London, 1989. június 15.

A Szabad Demokraták Szövetségének egyik vezető egyénisége, a Londonban tartózkodó Tamás Gáspár Miklós filozófus olvassa fel írását, amelynek címe: Kié Nagy Imre?

Budapesten nemsokára eltemetik Nagy Imrét és társait, az 1956-os forradalom vértanúit. A nemzet úgy érzi: itt most igazságot szolgáltatnak. Talán nem is csak a magyar forradalomnak. Mindazoknak, akiket meggyilkoltak e bolsevik diktatúra szolgálói, a Kossuth téren és a Mennyei Béke terén Pekingben.

A Pravda ma is azt írja, amit 1956-ban: ellenforradalmi banditák lemészárolták a hazafias néphadsereg és biztonsági szolgálat mit sem sejtő, ártatlan katonáit.

Honecker úr, a keletnémet vezér és államfő, melegen gratulál a pekingi hóhéroknak.

Fiedel Castro úr, a jeles kubai forradalmár örömének ad hangot.

Magyarország és Lengyelország ma is - akárcsak 1956-ban - külön és egyedül áll - de másként. Amit a magyarok gondolnak ma, azt gondolják a kommunista rendszerek alattvalói mindenütt a világon, és nem leszünk sokáig egyedül.

Amikor méltó helyére kerül végre a magyar földben és a magyar lélekben Nagy Imre, Maléter, Gimes és a többi meggyilkolt forradalmár, az egyik legfontosabb dolog, hogy szakítsunk a hazugsággal, s a kegyelet és a nemzeti gyász leple alatt ne csempésszünk hamisítványokat a magyarság tudatába.

Kié is Nagy Imre?

Nagy Imre kommunista volt. Tehát Nagy Imre nem a miénk, nem azoké, akik már nem hisznek abban, hogy az osztálynélküli társadalom álma, a tervgazdaság módszertana, a proletárforradalom logikája kivezeti az emberiséget a történeti sötétségből a napvilágra.

Nagy Imre nem azoké, akik azt hiszik: a kommunista rendszer sötét évtizedeit meg nem történtté lehet tenni, és Magyarországot vissza kell vezetni az 1930-as évek terméketlen, antiliberális konszenzusához.

Nagy Imre - noha demokratikus szocialista volt - nem a szociáldemokráciáé - a modern szociáldemokrácia csak a piacgazdaság szociális irányú állami beavatkozással enyhített változatát hirdeti, nem a szocializmust, s kevésbé marxista, mint Kéthly Anna volt.

Végül és legfőképpen: Nagy Imre nem azoké, akik jeltelenül földelték el és tartották ott 33 esztendeig, és csak az elmúlt másfél évben döbbsentek rá arra, hogy tanácsos lesz kiengesztelniük emlékéit.

Nem hatódnk meg attól, hogy a kormányzat némely tagja ott lesz a szertartáson. Csak egy dolgot vártunk volna tőlük: a hallgatást. Szakítani kellett volna végre a legrosszabb magyar hagyománnyal, a nemzeti egységre hivatkozó csalással.

Kossuth Lajos temetésén is részt vettek a 67-esek, azok, akik a kormányzót száműzetésbe kényszerítették. Nekünk nem Kossuth Ferencek elvtelen kompromisszumára van szükségünk, csak némi szeméremre. 33 esztendő múltán a mai kommunisták egyetérthetnek akár Nagy Imre eszméivel. De 33 esztendő kínai fala áll közöttük és Nagy Imre sírja között. A mai reformerek Kádár alatt csináltak karriert. Ha pirulásra nem is képesek, elhallgatni talán még tudnának.

Kié hát Nagy Imre?

Azt hiszem azoké, akik az elmúlt 33 évben szocialista eszmék alapján szálltak szembe Kádár rendszerével. Önzetlenül mondom ezt, hiszen a magam ellenállása nem volt szocialista. Azoké Nagy Imre, akik hűségesek maradtak hozzá Magyarországon és az emigrációban, és azoké az ellenzékieké, akiket példája ihletett.

Mi többiek, csak gyászolók vagyunk. Gyászoljuk 1956 hőseit, gyászoljuk a megtiport országot. De a gyász sem illet meg mindenkit. Nem illeti meg Kádár János pártját, a Magyar Szocialista Munkáspártot, sem szövetségeseit. Nekik legalább egy napig el kell hallgatniuk.

Meglehetősen közömbös, hogy a mai kommunisták rehabilitálják-e Nagy Imrét. Ez az ő belső ügyük. Remélem, hogy amikor Király Béla, Rácz Sándor, Vásárhelyi Miklós és 1956 többi hőse elmondja gyászbeszédét, a kommunisták, az MSZMP emberei otthon maradnak, és átélik a szégyen megtisztító kínját. Mi többiek pedig elbúcsúzunk a történelem egy lezárult fejezetétől.

Kiderült, hogy a szocializmus demokratikus reformja, 1956 alapeszméje lehetetlen. Nagy Imrének és sokezer nyi társának hősi halála erre bizonyíték. Mi igazi, szabadelvű és alkotmányos demokráciát akarunk. A magyar történelem legújabb fejezetét nem kezdhetjük ravaszkodó csalással. +++